

Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

Avgjørelse FinKN 2021-1015

3.11.2021

Trafikkforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Grunnlag for gebyr – hvem er eier? – kjøpekontrakt.

Klager ble ilagt gebyr for perioden 28.9.20–25.10.20. Klager hadde levert inn salgsmelding vedrørende kjøp av kjøretøyet den 28.9.20 og kjøretøyet ble deretter avregistrert den 26.10.20. Klager påklagde gebyret og redegjorde for at han hadde kjøpt kjøretøyet på vegne av et dansk firma, og anførte at han således ikke hadde vært eier av kjøretøyet i perioden. Klager fremla kjøpekontrakter angående det aktuelle kjøretøyet, selger og kjøpers eksemplarer av kontrakten. Kontraktene var ikke signert eller datert, men overtakelsesdatoen var oppgitt som 23.9.20. Trafikkforsikringsforeningen på sin side opprettholdt gebyret og anså ikke kjøpekontraktene som tilstrekkelig for å sannsynliggjøre andre eierforhold enn hva som fremgikk av Motorvognregisteret. Nemnda kom til at klager ikke hadde sannsynliggjort andre eierforhold enn hva som fremgikk av Motorvognregisteret. Nemnda kom videre til at det ikke var grunnlag for å gi dispensasjon for gebyret, og viste bl.a. til at klager på forhånd kunne ha satt seg inn i reglene for eksport av kjøretøyer.

Saksfremstilling

Saken gjelder illeggelse av gebyr for uforsikret motorvogn for kjøretøy med registreringsnummer (...).

Salgsmelding vedrørende klagers kjøp av kjøretøyet ble levert til Statens vegvesen med vedtaksdato den 28.9.20. Det ble ikke tegnet forsikring etter eierskiftet.

Kjøretøyet ble den 26.10.20 avregistrert.

Trafikkforsikringsforeningen ila klager den 1.10.20 et gebyr for uforsikret kjøretøy. Gebyret ble ilagt for perioden fra og med 28.9.20 til og med 25.10.20.

Klager fremmet klage mot gebyret den 19.10.20, og hadde senere korrespondanse med Trafikkforsikringsforeningen per e-post angående saken. I e-postene redegjorde klager for at han hadde kjøpt kjøretøyet på vegne av et dansk selskap, og at klager samme dag som han kjøpte kjøretøyet solgte det videre til det danske selskapet.

Klager fremla to udaterte kjøpekontrakter, selger og kjøpers eksemplarer, som begge gjaldt det aktuelle kjøretøyet. I begge kontraktene er klager oppgitt som selger og firma C oppgitt som kjøper. I kontraktene var dato for overtakelse oppgitt som 23.9.20.

Klager har avvist at det er grunnlag for å illegge gebyr og anført at han ikke var reell eier av kjøretøyet i perioden. Kjøretøyet ble solgt videre til firma C bare noen timer etter klager kjøpte det. Da klager ikke var reell eier av kjøretøyet kan gebyret for uforsikret kjøretøy ikke ilegges klager.

Trafikkforsikringsforeningen har opprettholdt gebyrileggelsen og anført at det ikke er sannsynliggjort at de reelle eierforholdene ikke var i tråd med Motorvognregisteret. Kjøpekontraktene sannsynliggjør ikke at kjøretøyet var solgt på et slikt tidspunkt at klager ikke var eier av kjøretøyet i perioden. Informasjonen i Motorvognregisteret, herunder at klager var eier av kjøretøyet i den aktuelle perioden, må derfor legges til grunn.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Hjemmelen for det ilagte gebyret er bilansvarslova § 17 a og gebyrforskriften § 4 andre ledd første setning som lyder slik:

Ny eier som ikke har tegnet egen forsikring, skal betale gebyr for hvert påbegynte døgn fra og med vedtak om eierskifte, med mindre en ny eier har tegnet forsikring innen tre døgn fra og med vedtaksdatoen.

Avregistrering likestilles med å tegne ny forsikring, og det er avregistrering som er aktuelt i vår sak.

Klager har anført at han ikke var eier av det aktuelle kjøretøyet i gebyrperioden. Han har vist til at han "kjøper biler på vegne av dansk selskap, og i den forbindelse kjøper jeg bilen samme dag som jeg selger den igjen til denne danske bedrift. Derfor eier jeg ikke bilen mer enn et par timer. Ut fra kjøpekontrakter med dato, og andre kontrakter som nevner at bilen ikke må kjøres i Norge, men skal eksporteres direkte til utland ..."

Med "eier" forstås i norsk rett den som har den faktiske og rettslige rådigheten over en gjenstand, i dette tilfellet et kjøretøy. Avtalen om klagers kjøp av bilen i eget navn ble gitt notoritet ved at klager, etter å ha betalt salgssummen og godkjent/underskrevet salgsmeldingen, fikk denne registrert i Motorvognregisteret. Han fikk derved den juridiske rådigheten over kjøretøyet, noe som var nødvendig for å kunne selge det videre, i dette tilfellet eksportere det, til en dansk kjøper.

Klagers egen forklaring viser også at han, i alle fall for noen tid, hadde den faktiske rådigheten over kjøretøyet ved at han kjørte det.

Nemnda legger etter dette til grunn at klager ble eier av kjøretøyet den dagen salgsmeldingen ble registrert i Motorvognregisteret, vedtaksdatoen. Spørsmålet blir så om det fant sted et eierskifte i gebyrperioden.

Klager har vist til at kjøretøyet skulle eksporteres til Danmark og har lagt frem kopi av selger og kjøpers eksemplar av kjøpekontrakten. Kopiene viser en navngitt kjøper i Danmark. I begge kontraktene er overtagelsesdato angitt å være 23.9.20, fem dager før klager ble eier av kjøretøyet. Ingen av kontraktene er undertegnet. Dette er selvsagt ikke tilstrekkelig dokumentasjon for at nemnda skal kunne legge til grunn et eierskifte i gebyrperioden. Nemnda nøyer seg med å vise til uttalelsen fra sekretariatet 24.6.21 der det er gitt en grundig redegjørelse for hva som skal til for at et annet eierforhold enn det registrerte skal legges til grunn.

Det kan også, slik sekretariatet har gjort, stilles spørsmål om det er opplysninger i saken som tilsier at det burde gis hel eller delvis dispensasjon for det ilagte gebyret. Trafikkforsikringsforeningen kan etter bilansvarsloven § 17 a andre ledd, jf. gebyrforskriften § 9 ettergi gebyret, helt eller delvis. Ettergivelse kan skje dersom unnlåtelsen av å tegne ansvarsforsikring må regnes som "unnskyldelig som følge av forhold utenfor den ansvarliges kontroll", jf. gebyrforskriften § 9. I Prop. 1 LS (2017-2018) side 202 uttalte Finansdepartementet blant annet følgende:

Den forsikringspliktige vil i forhold til gebyret og forsikringsplikten være ansvarlig for alle forhold innenfor sin "kontrollsfære", uavhengig av om vedkommende kan bebreides for disse forholdene. Kontrollerbare er forhold som den ansvarlige har kunnet påvirke. Det samme må gjelde for ny eier som ikke selv har tegnet forsikring ved kjøpet. Departementet legger til grunn at dispensasjonsfullmakten skal praktiseres strengt, og at bevisbyrden for at det foreligger et forhold utenfor den ansvarliges kontroll, må ligge på søkeren.

Spørsmålet her blir om det foreligger forhold, utenfor klagers kontroll, som kan unnskyldes at avregistreringen ikke skjedde på et tidligere tidspunkt.

Nemnda har til behandling i alt seks likeartede saker der klager har fått gebyr for å ha avregistrert sine kjøretøy for sent i forbindelse med salg til Danmark.

Statens vegvesen opplyser følgende på sine nettsider om eksport av kjøretøyer:

Ved eksport av kjøretøy skal begge vognkortdelene følge med kjøretøyet. Når et slikt kjøretøy skal registreres i et EU/EØS-land (utenfor Norge), stilles det krav til at begge vognkortdelene innlevert [sic]. For eier vil det være sikrest å få kjøretøyet avregistrert før det eksporteres. Slik unngås for eksempel ulike krav om innbetaling av avgifter.

Det fremgår at det var i klagers egen interesse å avregistrere kjøretøyet, og hans virksomhet har karakter av næringsvirksomhet. Det skjerper etter nemndas oppfatning kravene til klager om på forhånd å sette seg inn i reglene for eksport av kjøretøyer. Hadde han gjort det, ville han mest sannsynlig ha sørget for avregistrering innen tredagers fristen i gebyrforskriften § 4 andre ledd og derved unngått gebyret. Under disse omstendigheter er det ikke grunnlag for å dispensere for noen del av det ilagte gebyret.

Klagen har etter dette ikke ført frem, og klager plikter da å betale det ilagte gebyret.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Trafikksforsikringsforeningen gis medhold.

Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Terje Løyning (selskapsrepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).